

Acta Academiae Beregsasiensis

2013/2

ISSN 2310-1954

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ Ф. РАКОЦІ ІІ

Acta Academiae Beregsasiensis

Науковий вісник

- *історія*
- *філологія*
- *педагогіка*

Том XII, № 2

Берегове
2013

УДК 001.2
ББК 72
А – 19

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №20186-9986Р від 18.07.2013 р.

„Acta Academiae Beregsasiensis” засновано у 2000 році
та видається за рішенням Видавничої ради
Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці II

Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці
(протокол №10 від 10 грудня 2013 р.)

ГОЛОВНІ РЕДАКТОРИ:

кандидат педагогічних наук І. Орос, доктор біологічних наук Й. Сікура

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

історичні науки

І.Мандрик доктор історичних наук (заст. гол. ред.)
М.Матьовка доктор історичних наук
П.Федака доктор історичних наук
В.Брензович кандидат історичних наук
І.Самборовскі-Нодь кандидат історичних наук
Ю.Чотарі кандидат історичних наук
А.Бочкор кандидат історичних наук

філологічні науки

М.Сюсько доктор філологічних наук (заст. гол. ред.)
А.Золтан доктор філологічних наук (Науковий університет ім. Лоранда
Етвема, Будапешт)
М.Контра доктор філологічних наук (Сегедський науковий університет)
І.Ковтюк кандидат філологічних наук
О.Кордонець кандидат філологічних наук
І.Пенцкофер кандидат філологічних наук (відповідальний редактор)
С.Черничко кандидат філологічних наук

педагогічні науки

Н.Лисенко доктор педагогічних наук
Л.Макаренко доктор педагогічних наук
А.Сабо доктор педагогічних наук (заст. гол. ред.)
М.Левринц кандидат педагогічних наук
І.Орос кандидат педагогічних наук
І.Силадій кандидат педагогічних наук (відповідальний секретар)

A-19 **Acta Academiae Beregsasiensis:** науковий вісник / Міністерство освіти і науки
України, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II; гол. ред.:
І.Орос, Й.Сікура. – Берегово: Вид-во Валерія Падяка, 2013. – Том XII, № 2. – 280 с.
(серія: історичні, філологічні та педагогічні науки)

У науковому віснику „Acta Academiae Beregsasiensis” Закарпатського угорського
інституту імені Ференца Ракоці II розглядаються актуальні питання наукових досліджень
докторантів, аспірантів, викладачів навчальних закладів та співробітників наукових установ
не лише України, але і зарубіжних країн, які працюють у галузі педагогічних, історичних та
філологічних наук.

УДК 001.2
ББК 72

ISSN 2310-1954

© Автори статей, 2013
© Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці II, 2013

ISSN 2310-1954

UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

Acta Academiae Beregsasiensis

Tudományos folyóirat

- *történelem*
- *filológia*
- *pedagógia*

XII. évfolyam 2. kötet

Beregszász
2013

УДК 001.2
ББК 72
А – 19

Nyomtatott tömegtájékoztatási eszközök állami nyilvántartásának igazolása:
széria: KB № 20186-9986P; kiadta: Ukrajna Állami Nyilvántartási Szolgálat 2013.07.18-án

„Acta Academiae Beregsasiensis” 2000-ben lett alapítva és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Tanácsának határozata alapján jelenik meg

Kiadásra javasolta: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2013.12.10., 10. számú jegyzőkönyv)

FŐSZERKESZTŐK:

dr. Orosz Ildikó, dr. Szikura József

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

történelemtudomány

*dr. Bocskor A.
dr. Brenzovics L.
dr. Csatáry Gy.
dr. Fedaka P.
dr. Mandrik I. (főszerkesztő-helyettes)
dr. Matyovka M.
dr. Szamborovszkyné Nagy I.*

filológia

*dr. Csernicskó I.
dr. Kontra M.
dr. Kótyuk I.
dr. Kordonec O.
dr. Penckófer J. (felelős szerkesztő)
dr. Szjuszko M. (főszerkesztő-helyettes)
dr. Zoltán A.*

pedagógia

*dr. Liszenko N.
dr. Lőrinc M.
dr. Makarenko L.
dr. Orosz I.
dr. Szabó Á. (főszerkesztő-helyettes)
dr. Szilagyij I., (felelős titkár)*

KORREKTÚRA:

G. Varcaba I., Lőrinc M., Kordonec O.

TÖRDELÉS:

Kohut A.

A szerkesztőbizottság címe:
90202 Beregszász, Kossuth tér 6,
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai
Magyar Főiskola
Tel.: (03141) 4-24-35
E-mail: kiado@kmf.uz.ua

© A szerzők, 2013
© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai
Magyar Főiskola, 2013

ISSN 2310-1954

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
FERENC RÁKÓCZI II. TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN INSTITUTE

Acta Academiae Beregsasiensis

Research Journal

- *history*
- *philology*
- *pedagogy*

Volume XII, № 2

Beregszász
2013

УДК 001.2
ББК 72
А – 19

Certificate of State Registration of Printed Mass Media, Series KB № 20186-9986P,
Issued by the State Registration Service of Ukraine, December 20th, 2013

The journal „Acta Academiae Beregsasiensis” was established in 2000 and is published by the
Publishing Council of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute

Recommended to publication by the Scientific Council of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian
Hungarian Institute, record № 10 from December 10

EDITOR-IN-CHIEF:
dr. I. Orosz, dr. J. Szikura

EDITORIAL BOARD:

history

dr. Bocskor A.
dr. Brenzovics L.
dr. Csatáry Gy.
dr. Fedaka P.
dr. Mandrik I. (Deputy Editor-in-Chief)
dr. Matyovka M.
dr. Szamborovszkyné Nagy I.

philology

dr. Csernicskó I.
dr. Kontra M.
dr. Kótyuk I.
dr. Kordonec O.
dr. Penckófer J. (Editor of the issue)
dr. Szjuszko M. (Deputy Editor-in-Chief)
dr. Zoltán A.

pedagogy

dr. Liszenko N.
dr. Lőrincz M.
dr. Makarenko L.
dr. Orosz I.
dr. Szabó Á. (Deputy Editor-in-Chief)
dr. Szilagyij I. (secretary)

PROOF-READING:

G. Varcaba I., Lőrincz M., Kordonec O.

MAKEUP:

Kohut A.

The address of editorial board:
Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute
Kossuth square, 6.
90202 Berehove, Ukraine
Tel.: (380-3141) 4-24-35
E-mail: kiado@kmf.uz.ua

© Authors, 2013
© Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian
Hungarian Institute, 2013

Зміст

Історичні науки

ВАРОДІ Н.: <i>Учасники угорської революції 1956 року в ужгородській в'язниці</i>	13
БРАНН В.: <i>Еміграція до США та роль Ю. Фірцака у „Верховинській акції”</i>	21
ПОХИЛЕЦЬ С.: <i>Історико-географічне розташування міста Берегово наприкінці XIX – початку XX ст.</i>	31
СЕКЕЙ Г.: <i>Баранківський замок в історії</i>	36
ЧОТАРІ Ю.: <i>Архівні матеріали дворянської родини Прибек (1346–1900)</i>	42
МОЛНАР Ф.: <i>Ставлення керівництва духівництва Мукачівської греко-католицької єпархії до русинської ідентичності у 1848–1849 рр.</i>	59
ДАНЧ К.: <i>Загальна характеристика Берегівського реформатського кладовища</i> ...	71
МОЛНАР Д. Е.: <i>Богнар Золан: Табори військовополонених та доля полоненого військовослужбовця в Угорщині, окупованій Червоною армією (1944–1945)</i>	83

Педагогічні науки

БАКОТА ПОШФАІ Е.: <i>Географічна інтерпретація поширення знань інформаційних технологій інженерії</i>	87
БЕРГХАУЕР-ОЛАС Є.: <i>Сильне прагнення до засвоєння знань з бажанням визнання (Кейс-стаді)</i>	99
ПОЛЛОІ К.: <i>Розкриття травматичних вражень з допомогою методів візуальної виразної психології</i>	114
СЕНЬО Д.: <i>Особливості розвитку здібності до малювання в учнів початкових класів</i>	120

Філологічні науки

ЧЕРНИЧКО С.: <i>Європейська хартія регіональних мов або мов меншин в Україні</i>	127
Г. ТОВТ І.: <i>Аналіз заключного звернення молитви «Ангел Господній» («Angelus»)</i> ..	147
БРЕНЗОВИЧ М.: <i>Поезія Емілі Дікінсон „Because I could not stop for Death (712)”</i>	158
ГАЛ О.: <i>Пам'ятки військової служби в рукописних джерелах</i>	162

Різні (економіка, біологія...)

М. С. Дністряньський, Н. І. Дністряньська: <i>Основні напрямки регіональної політики щодо активізації суспільно-географічної ролі дуже малих міських поселень (на прикладі Львівської області)</i>	174
ФЕНЬВЕШ В., ШЕПШ Б.: <i>Іпотечні кредити, номіновані у швейцарських франках, євро та угорських форинтах в (на) період третини строку кредитування</i>	181
БАЛОГ Н.: <i>Дослідження географії добробуту та просторової структури с. В. Добронь з допомогою геоінформатичних методів</i>	187
БЕРГХАУЕР О., НОДЬ О.: <i>Екотуристичні можливості на Закарпатті</i>	199
ВІНЦЕ Т.: <i>Стан води каналу Верке за кількома досліджуваними параметрами</i>	208
САНИ С., КЕДЕБЕЦ К.: <i>Попередні дані до вивчення фауни прямокрилих (orthoptera) гори Шом (Закарпатська рівнина, Західна Україна)</i>	217

*

Привітання Феєр Клари

БАРАНЬ Б.: <i>Особенности повествования авторской дистанции в романах В. Гроссмана «Жизнь и судьба», Дж. Джонса «Отныне и вовек» и И. Кертеса «Обездоленность»</i>	222
ФОДОР К.: <i>Переклад реалій роману О.Пушкіна „Євгеній Онегін”</i>	240
ГУСТИ І.: <i>Процес становлення вчителя під опікою наставника</i>	246
ЛЕХНЕР І.: <i>Новітні вирази в угорській мові закарпатців</i>	262
ВРАБЕЛЬ Т.: <i>Оволодіння культурою мовлення в іншомовному оточенні</i>	277

Tartalom

Történelem

VÁRADI NATÁLIA: <i>'56-os magyar forradalmárok az ungvári börtönben</i>	13
BRAUN LÁSZLÓ: <i>Az amerikai kivándorlás és Firczák Gyula szerepvállalása a Hegyvidéki akcióban</i>	21
POHILECZ SZILVESZTER: <i>Beregszász történeti földrajzi viszonyai a XIX. század végén és a XX. század elején</i>	31
SZÉKELY GUSZTÁV: <i>Baranka vára a történelemben</i>	36
CSATÁRY GYÖRGY: <i>A villei Pribék család levéltárának iratai (1346–1900)</i>	42
MOLNÁR FERENC: <i>A Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye főpapsága és a ruszin identitás viszonyrendszere 1848–1849-ben</i>	59
DANCS KRISZTINA: <i>A beregszászi református temető általános jellemzése</i>	71
MOLNÁR D. ERZSÉBET: <i>Bognár Zalán: Hadifogolytáborok és (hadi)fogolysors a Vörös Hadsereg által megszállt Magyarországon (1944–1945)</i>	83

Pedagógia

ÉVA BAKOTA PÓSFAI: <i>The Geographical Interpretation of the Diffusion of the Information Technology Engineer Knowledge</i>	87
BERGHAUER-OLASZ EMÓKE: <i>Erős tudás iránti vágy az elismerés szükségletével (Esettanulmány)</i>	99
PALLAY KATALIN: <i>Traumatisált élmények feltárása a képi kifejezéspszichológiai módszerek segítségével</i>	114
SZENYÓ DIANNA: <i>A rajzfejlődési sajátosságok kisiskolás korban</i>	120

Filológia

ISTVÁN CSERNICKÓ: <i>The European Charter for Regional or Minority Languages by Ukraine</i>	127
H. TÓTH ISTVÁN: <i>Az Úrangyala könyörgésének szövegtani vizsgálata</i>	147
BRENZOVICS MARIANNA: <i>Emily Dickinson 712. verse. Because I could not stop for Death (712)</i>	158
GÁL ADÉL: <i>A katonaszolgálat emlékei a kéziratos füzetekben</i>	162

Egyéb (gazdaság, biológia...)

M. С. ДНІСТРЯНСЬКИЙ, Н. І. ДНІСТРЯНСЬКА: <i>Основні напрямки регіональної політики щодо активізації суспільно-географічної ролі дуже малих міських поселень (на прикладі Львівської області)</i>	174
FENYVES VERONIKA – SEPSI BARBARA: <i>Svájci frank, euró és forint alapú jelzáloghitelek a futamidő harmadánál</i>	181
BALOG NÓRA: <i>Nagydobrony jólétföldrajzi és térszerkezeti viszonyainak vizsgálata geoinformatikai módszerekkel</i>	187
BERGHAUER SÁNDOR – NAGY ORSOLYA: <i>Ökoturisztikai lehetőségek Kárpátalján</i>	199
VINCE TÍMEA: <i>A Vérke-csatorna vizének állapota néhány vizsgált paraméter alapján</i>	208
SZANYI SZABOLCS – KÖDÖBÖCZ KLÁRA: <i>Első adatok a Somi-hegy (Beregi-sík, Nyugat-Ukrajna) egyenesszárnyú (Orthoptera) faunájához</i>	217

*

Fejér Klára köszöntése

BÁRÁNY BÉLA: <i>Особенности повествования авторской дистанции в романах В. Гроссмана «Жизнь и судьба», Дж. Джонса «Отныне и вовек» и И. Кертеца «Обездоленность»</i>	222
FODOR KATALIN: <i>Puskin Jevgenyij Anyegin c. művének reáliafordítási szempontból való elemzése</i>	240
ILONA HUSZTI: <i>The Process of Becoming a Teacher as Viewed by Mentors and Will-be Teachers</i>	246
LECHNER ILONA: <i>Újszerű kifejezések a kárpátaljai magyar nyelvhasználatban (kérdőíves kutatás)</i>	262
TAMÁS VRÁBEL: <i>The Culture of Speech in Cross-Cultural Communicatin</i>	277

Emily Dickinson 712. verse *Because I could not stop for Death (712)*

Rezümé. Emily Dickinson (1830–1886) amerikai költőnő a világirodalom egyik legkivételesebb alkotója, aki egy amerikai városkában fokozatosan visszavonulva a társasági élettől, magányosan élt. Szülővárosában írta cím nélküli enigmatikus verseit, csaknem 1800-at, amelyek közül jó néhány külön versformájukkal (suta rímek, az esetlegesen használt nagybetűk, kihagyások és gyakran előforduló gondolatjelek) egyetemben a remekművek szintjén reprezentálják a költészetet.

Резюме. Эмили Элизабет Дикинсон (1830–1886) – американская поэтесса. При жизни опубликовала менее десяти стихотворений (большинство источников называют цифры от семи до десяти) из тысячи восьмисот, написанных ею. Даже то, что было опубликовано, подверглось серьезной редакторской переработке, чтобы привести стихотворения в соответствии с поэтическими нормами того времени. Стихи Дикинсон не имеют аналогов в современной ей поэзии. Их строки короткие, названия, как правило, отсутствуют, и часто встречаются необычная пунктуация и использование заглавных букв. Многие её стихи содержат мотив смерти и бессмертия.

Emily Dickinson Amherstben, Massachusetts államban született, 1600-ban bevándorolt angol puritánok leszármazottjaként. Édesapja jómódú, tekintélyes ügyvéd, Washingtonban tagja a kongresszusnak. Hét évig az amhersti kollégiumban tanul, melyet csak két évvel azelőtt nyitottak meg a lányok számára, hogy Emily bekerült. Az iskolában angolt, klasszikus irodalmat, latint tanult, mindemellett olyan tárgyakat is tanítottak, mint vallás, történelem, matematika, földrajz. Tizenhét éves korában beiratkozott a Mary Lyon Mount Holyoke Female Seminary-be, de egy év múlva a bátyja, Austin hazahozta, és ezután nem tért többet vissza.

Washingtonba kíséri az apját, és itt ismerkedik meg a neves prédikátorral, Wadsworth tiszteletessel. Ez a találkozás nagyon meghatározó lesz emberi és művészi sorsa tekintetében. Wadsworthöt az egyháza San Franciscóba helyezi át, így a tér is útjába áll a szerelemnek.

Th. W. Higginsonnak, az akkori legtekintélyesebb amerikai folyóirat, az *Atlantic Monthly* szerkesztőjének küldi el verseit, aki nem ismeri fel ED géniuszt, és szabályszerű verselésre biztatja a kötött formához csak jelzésszerűen alkalmazkodó költőt.

ED életében meg volt fosztva a publikálás lehetőségeitől. Csak néhány (kb. 7–10) verse jelent meg, azok is névtelenül, vagy az ő tudta nélkül. ED halála után (1886-ban halt meg vesegyulladás következtében) Higginson mégis megjelentette egy válogatást, egy 115 költeményből álló antológiát. Az első kiadást 1891-ben egy újabb válogatás követte, 1894-ben levelezése egy része, 1896-ban újabb

* PhD; A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológiai Tanszékének tanára.

versgyűjtemény került kiadásra. Ezután hosszú szünet következett 1945-ig, mikor is 666 eddig még kiadatlan verssel megkezdődött ED útja a világhír felé. 1955-ben jelent meg összes verseinek kritikai kiadás, és számtalan vele foglalkozó tanulmány.

ED saját, elemi erejű költői nyelvet teremtett. Állandó témái: természet, érzélem, öröklét, halál. Költészetében nagyon gyakran előforduló szó a halál. A 712. versében a Halál egy tisztelettudó és figyelmes lovag alakjában kocsikázni viszi a hölgyet, aki a versben az egyes szám első személyű beszélő:

Because I could not stop for Death (712)

*Because I could not stop for Death –
He kindly stopped for me –
The Carriage held but just Ourselves –
And Immortality.*

*We slowly drove – He knew no haste
And I had put away
My labor and my leisure too, k
For His Civility –*

*We passed the School, where Children strove
At Recess – in the Ring –
We passed the Fields of Gazing Grain –
We passed the Setting Sun –*

*Or rather – He passed Us –
The Dews drew quivering and chill –
For only Gossamer, my Gown –
My Tippet – only Tulle –*

*We paused before a House that seemed
A Swelling of the Ground –
The Roof was scarcely visible –
The Cornice – in the Ground –*

*Since then – 'tis Centuries – and yet
Feels shorter than the Day
I first surmised the Horses' Heads
Were toward Eternity –*

*Mert nem vártam meg a Halált –
Hát megvárt engem Ő –
Ketten ültünk a Lovaskocsin –
Meg az Örökidő.*

Lassan hajtottunk előre – Ő nem siet –
 És mert szépen szólt velem
 Vonzó társaságáért
 Hagytam Munkám és Pihenőm –

Iskolát hagytunk el – ahol a szünetben Kölykök
 Verekedtek, birkóztak – a Ringben –
 Elhagytuk a Ránkbámuló Mezőt –
 Elhagytuk a Lebukó Napot –

Vagy – Ő hagyott ott Minket –
 A Harmat remeg és hidegül –
 Ökörnyál a Köpenyem
 A Sálam – csak Tüll –

Megálltunk a Háznál
 Duzzanatnak tűnt a Talajon –
 Alig láttuk a Tetőt –
 A Párkány – halom –

És telnek az Évszázadok –
 Gyorsabban, mint a nap –
 Látom, hogy a Lovak Feje
 a Végtelenbe mutat –

(Nyersfordítás G. István László fordításának felhasználásával)

A versindító szituáció tehát egy könnyed, gáláns találkozás, csak éppen a nagybetűs Halállal. Nem illik fiatalemberre várni, várjon inkább ő – de ha már lovaskocsin jött érte (és van kedve vele menni), a lírai én felhagy minden tenni-valóval, és enged a meghívásnak. ED nőies érzéssel megfosztja félelmet keltő alakjától a Halált, aki ugye mindenkit megvár.

A kocsin nemcsak ketten vannak, hanem harmadikként jelen van az „Immortality” (ED gyakran használ a verseiben görög-latin jövevényszavakat), azaz a Halál ellentéte: a Halhatatlanság, az Örökidő. ED már a szóban forgó meg-személyesített fogalmakkal a metafizikai tér-idő felé nyitja költeményét.

Lassú, kényelmes tempóban haladnak, a Halál itt kellemes társaság. A harmadik versszak három színhelye szimbolikus: az „Iskola” jelzi a gyerekkort, a reggelt, odaérthetjük még a tavaszt is, a „Mező” lehet a felnőttkor, a dél, a felnőttkor, a nyár jele, a „Lebukó Nap” utalhat az öregkorra, az estére, az ősze is. Egy emberi életutat jár be a lovaskocsi. A negyedik versszak első sorában az aktivitás és a passzivitás bizonytalansága kerül előtérbe: őket hagyta el a Lebukó Nap, vagy ők hagyták ott? Hasonlóan az első versszak nyitó sorához: ő ér el valahova vagy őt várják meg? Ő hagy ott valamit vagy őt hagyják ott?

A negyedik versszakban a hűvös reszketés és a fátyolruha rituálisan jelzi a haldoklást, a halál beálltát. A túll egyszerre lehet keresztelői, esküvői és temetési viselet, így megint hangsúlyt kaphat a harmadik versszakban említett hármasság. Az ötödik versszakban szereplő, földből kidagadó ház a sírhintő képe. A lovaskocsi megpihen anélkül, hogy bárki kiszállna – a sír csak átmeneti állomás. A Lovak feje a Végtelen felé mutat.

A vers hangneme egyszerre játékos, ironikus, nőies, bölcselkedő és félelmetes.

Az angol szövegben három ige kap hangsúlyos szerepet: a „stop”, a „pass” és a „pause”, ezek mentén bomlik ki a végesség és végtelenség dinamikája: „Because I could not stop for Death / He kindly stopped for me” (’mivel nem tudtam megállni’, ’nem értem rá’, ’a Halál megállt a kedvemért’), majd a harmadik versszakban háromszor szerepel a „pass” szó, és a negyedik így indul: „Or rather – He passed us” (’Vagy inkább – Ő hagyott el minket’). Végül az ötödik versszak igéje: „We paused before a House” (’Megpihentünk egy Ház előtt’). A „pass” azért is érdekes, mert behívja a „pass away” (’meghalni’, ’elhunyni’) szó szerkezetet is, a két másik ígét pedig a magnókon szereplő „stop”, illetve „pause” gomb jelentésével lehet érzékletessé tenni: a „stop” (’leállítás’) végleges, a „pause” (’pillanatileállító’) átmeneti szünetet jelölhet. (vö.: Kállay G Katalin. *Liget folyóirat*, 2011. 8. sz.)

A gyakori gondolatjelek itt a megkezdett és be nem fejezett gesztusok, amelyek jelzik a vers lélegzetvételt, szakaszokra tagolják a szöveget, esélyt adnak, hogy mi is belépünk a vers által felkínált párbeszédbe, ha sorról sorra együtt mozgunk a lovaskocsival a műalkotás metafizikai térében és idejében.

ED MŰVEI

FRANKLIN, R. W. (ed). 1999. *The Poems of Emily Dickinson*. Reading Edition. Cambridge, Massachusetts: Belknap Press. Franklin, R. W. (ed). 1998.

The Poems of Emily Dickinson. Variorum Edition. Cambridge, Massachusetts: Belknap Press. (három kötetes kritikai kiadás)

FERENCZ GYÖZÖ (szerk.). 1989. *Emily Dickinson versei*. Budapest: Európa Könyvkiadó. (válogatás)
KÁROLYI AMY fordításai és tanulmányai. 1978. *Emily Dickinson válogatott írásai*. Magvető Kiadó.

Наукове видання

ACTA ACADEMIAE BEREKSASIENSIS

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Історичні, філологічні та педагогічні науки

Том XII, №2

Друкується в авторській редакції з оригінал-макетів авторів

Матеріали подані мовою оригіналу

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

Головні редактори *І.Орос, Й.Сікура*
Заступники головних редакторів *І.Мандрик, М.Сюсько, А.Сабо*
Відповідальний редактор *І.Пенцкофер*
Відповідальний секретар *І.Силадій*
КОРЕКТУРА *І.Варцаба, О.Кордонець, М.Левринц*
ВЕРСТКА *А.Козут*

Видавництво Валерія Падяка
Ужгород, 88006, вул. Гагаріна 14/3, тел. (0312)-693132

Підписано до друку 12. 12. 2013 р.
Формат 70x100/16. Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Умовн. друк. аркушів 22,6. Наклад 300. Зам. № ....

Віддруковано з оригіналів

Адреса редакції:
90202 Берегове, пл. Кошута, 6,
Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці ІІ
Тел.: (03141) 4-24-35
E-mail: kiado@kmf.uz.ua